

แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง
อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

**Guidelines for Developing a Desirable Child Daycare of Kohklang
Subdistrict Administrative Organization, Kohlanta District, Krabi Pravnice**

พิพัฒน์ หมาดเต็ม^{1*}

Pipat Madsem

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์
วิทยาลัยการปกครอง มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Abstract

The article intended to study the level of standard of Child Daycare of Kohklang Subdistrict Administrative Organization in term of problems and difficulties as well as the development of the center to meet a desirable feature of the six criteria. Those are included health promotion, promoting the development of young children, clean and safe food service, environment and safety, staffs, and the involvement of parents, community, and local government and related agencies. The result of the study showed the Child Daycare of Kohklang Subdistrict Administrative Organization's problem concerning that it has not been standardized. And the study also showed the solutions that lead to achieve the desirable feature and shall meet the standard of 6 criteria.

Keywords : *The Development of child care center, Learner's Quality, Six of measurement*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับมาตรฐานของการดำเนินการด้านปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษา ได้ทราบถึงปัญหาที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ที่ยังไม่ได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและมีแนวทางแก้ไขที่จะให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้านต่อไป

คำสำคัญ : *แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, คุณลักษณะที่พึงประสงค์, เกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้าน*

บทนำ

เด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัยเป็นพื้นฐานของชีวิตและสังคม การพัฒนาคุณภาพประชากรของชาติ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง เพราะคุณภาพของคนในชาติย่อมหมายถึงกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพประชากรของชาติ จำเป็นสำคัญอย่างยิ่ง และต้องเริ่มกระทำตั้งแต่อยู่ในวัยแรกเริ่มของชีวิต คือ ตั้งแต่แรกเกิดถึงหกปี ซึ่งถือว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงมีความสำคัญมาก จึงต้องมีกรวางแผนที่ดีมียุทธศาสตร์ในการดำเนินการทำงานอย่างร้อยรัดต่อเนื่องและต้องใช้เวลาที่เหมาะสม หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคคล งบประมาณ หลักสูตร และเครื่องมือที่จะมาใช้ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ทารกที่อยู่ในครรภ์มารดาต้องให้ความรู้แก่พ่อแม่ของเด็กในการเตรียมตัวทำหน้าที่เป็นพ่อและแม่ตั้งแต่ลูกที่อยู่ในครรภ์ และเมื่อลูกคลอดมาผู้เป็นพ่อแม่จะต้องมีความรู้มีทักษะในการเลี้ยงดูลูก เพราะเด็กทารกเปรียบเสมือนผ้าขาวที่สะอาดบริสุทธิ์ พ่อแม่และบุคคลรอบข้างต้องการให้ผ้าขาวผืนนี้เป็นอย่างไรก็เลือกแต่มีสิ่งลงไป สภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กก็มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาการเด็กทั้งด้านอารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตลอดถึงการประทับอัตลักษณ์ของเด็กคน ๆ นั้น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงถือว่าเป็นสถานที่เริ่มแรกที่สังคมมีความคาดหวังที่จะให้เป็นสถานที่ในการเริ่มต้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นระบบและเป็นไปด้วยหลักวิชาการที่ผ่านการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ เป็นองค์กรหนึ่งที่จะต้องการพัฒนาด้านศึกษา ต้องการจะหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐาน และแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และกรอบแนวคิดดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก (Convention on the Rights of the Child)

1.1.1 แนวคิดของ Jean – Jucques Rousseau (1712-1778) Rousseau เชื่อว่าผู้ที่เป็นแม่เท่านั้นที่จะเป็นผู้ดูแลเด็กได้ดีที่สุด และหัวใจทางการศึกษาคือชีวิตในครอบครัว การเรียนรู้ธรรมชาติต่าง ๆ โดยเน้นให้ตระหนักถึงความสำคัญของกิจกรรมทางร่างกายในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต และวันต่อมา 5 – 12 ปี เป็นช่วงที่เด็กจะเรียนรู้ทุกสิ่งจากประสบการณ์และการสำรวจค้นคว้าสิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว

1.1.2 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเริ่มต้นจากการคำนึงถึงหลักสำคัญ 5 ประการ คือ สิทธิพลเมือง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม สำหรับเรื่องสวัสดิภาพและการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิเด็กที่กำหนดไว้ในปฏิญญาเจนีวาในปี พ.ศ. 2466 (1923) โดย “สหภาพกองทุนช่วยเหลือเด็กระหว่างประเทศ” สำหรับประเทศไทย ได้ลงนามเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2535 แต่มีข้อสงวนไว้ 3 ข้อ คือ ข้อ 7 เรื่องสัญชาติ ข้อ 22 เรื่องเด็กผู้ลี้ภัย และข้อ 29 เรื่องการจัดการศึกษา

ปฏิญญาสากลเพื่อเด็กไทย พ.ศ. 2533 เมื่อสหประชาชาติประกาศรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พ.ศ. 2532 ประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีสมาชิกของสหประชาชาติได้นำอนุสัญญานี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาเด็กไทย และได้ประกาศใช้ปฏิญญาสากลเพื่อเด็กไทย พ.ศ. 2533 เพื่อใช้เป็นเกณฑ์กำหนดสำหรับการพัฒนาเด็กไทย โดยได้กำหนด “สถานะความต้องการพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก”(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537) เป็นเสมือนแนวทางสำหรับพ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กทุกฝ่ายจะได้เข้าใจและนำไปปฏิบัติ และสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการพัฒนาเด็กต่อไป

1.1.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้กำหนดกรอบแนวคิดและการดำเนินงานเกี่ยวกับเด็กดังนี้ (กรมการปกครอง, 2543) มาตรา 43 กำหนดให้ทุกคนมีสิทธิเสมอภาคกันที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาตรา 53 เด็กมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม และเด็กที่ไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและศึกษาอบรมจากรัฐมาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน

1.1.4 พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดเนื้อหาเกี่ยวข้องกับงานพัฒนาเด็กดังนี้
มาตรา 8 (2) การจัดการศึกษาให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

มาตรา 13 (1) บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

1.1.5 พ.ร.บ.กำหนดแผนชั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16(9) ให้เทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่จัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้ คือการจัดการศึกษา

1.1.6 การพัฒนาเด็กปฐมวัย

ปฐมวัย (0 – 5 ปี) เป็นช่วงที่สำคัญของชีวิตมนุษย์เพราะว่าร่างกายจะมีการพัฒนาและมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่สุดในด้านกล้ามเนื้อต่าง ๆ ไยประสาทที่มีผลต่อความฉลาดของเด็กตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางอารมณ์ จิตใจ ที่เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในวัยต่อไป นอกจากนั้นยังเป็นช่วงเวลาที่สามารภแก้ไขความผิดปกติของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ได้ง่ายกว่าปล่อยให้ค้นพบในระดับประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษา ซึ่งการแก้ไขจะทำให้ช้าและยากกว่าสภาพแวดล้อมปัจจุบันที่มีมลพิษเพิ่มมากขึ้น สภาพสังคมครอบครัวแตกแยก เด็กไม่ได้รับความเอาใจใส่เท่าที่ควรพบว่าอาการผิดปกติของพัฒนาการด้านต่าง ๆ ปรากฏปริมาณเพิ่มขึ้นและซับซ้อนของอาการมากและหลากหลายขึ้น เช่น จำนวนเด็กสมาธิสั้น เด็กบกพร่องทางการเรียนรู้ เด็กออทิสติก ซึ่งมีโชอาการพิการที่แก้ไขไม่ได้ และเด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการทางสมองค่อนข้างสูงแต่เกิด

ความผิดปกติทางสังคมหรือทางภาษาบางประการทำให้การเรียนรู้บนพื้นฐานของความคิดผิดปกติเหล่านี้ หากได้รับการแก้ไขทันทีจะช่วยทำให้เด็กกลับมีพัฒนาการเป็นปกติ และทำประโยชน์ให้ประเทศชาติได้

1.2 ปรัชญาในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน

เด็กช่วงปฐมวัยเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง ซึ่งครอบครัวเป็นแกนหลัก ชุมชนและสังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน เด็กเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งของประเทศชาติ เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใด วัฒนธรรมใด และท้องถิ่นใดของประเทศก็ตาม จำเป็นต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับความเอาใจใส่เป็นอย่างดีโดยทั่วถึงกัน จึงจะมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจริยธรรม ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นประโยชน์และเป็นกำลังของประเทศ

จากปรัชญาในการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนจะเห็นได้ว่า การให้การศึกษาและการพัฒนาเด็กในวัยนี้เป็นเรื่องละเอียดอ่อนเป็นงานที่ค่อนข้างยาก แต่ก็เป็งานที่ทำทายเพราะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งปัจจุบันการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยยังขาดความเข้าใจปรัชญาพื้นฐานที่มีต่อมนุษย์ โดยเฉพาะช่วงปฐมวัยของชีวิต ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนี้หรือผู้ดูแลเด็กจะต้องยึดหลักปรัชญาพื้นฐานในการพัฒนาเด็ก 3 ประการ คือ พื้นฐานด้านในเรื่องการพัฒนาศักยภาพเด็ก พื้นฐานด้านความเสมอภาค และพื้นฐานในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. นโยบายด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล เห็นว่าการศึกษาคือหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของประชาชนในชุมชน ทิศทางพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง มุ่งเน้นพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยมองไปถึงปัจจัยในการบริหารจัดการจากองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ คน การจัดการ เงิน และวัสดุอุปกรณ์นั้น ทุกคนปฏิเสธไม่ได้ว่าคนมีความสำคัญที่สุด ประเทศใด ชุมชนใดที่ทรัพยากรบุคคลมีคุณภาพ ชุมชนนั้นประเทศนั้นจะเจริญรุ่งเรือง เมื่อกรอบความคิดเป็นอย่างนี้ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคคลเป็นลำดับต้น ๆ และเข้าใจดีว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จะต้องใช้เวลาตามหลักคิดที่ว่า “ปลูกข้าวใช้เวลา 3 เดือน ปลูกปาล์มใช้เวลา 3 ปี ปลูกยางพาราใช้เวลา 7 ปี แต่สร้างคนต้องใช้เวลาร้อยปีจึงจะเห็นผล” จึงวางแผนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่เยาว์วัย โดยเริ่มที่การพัฒนาเด็กเล็ก จัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นสองแห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านรำปูลู และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านท่าคลอง

ข้อมูลพื้นฐานของตำบลเกาะกลาง มีเนื้อที่ประมาณ 62,501.5 ไร่ แบ่งการปกครองเป็น 10 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 7,732 คน ประชากรในวัยที่เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ประมาณ 3% ของประชากรทั้งหมดในตำบล แต่คิดว่ถึงแม้ประชากรที่เป็นต้นกล้าของชุมชนแค่ 3% นั้น ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง จัดการพัฒนาด้านนี้ให้มีความดีก็จะส่งผลต่อทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกำลังสำคัญของตำบลเกาะกลางได้

ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง จะมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เด็กเยาวชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านการศึกษา และมีอาชีพอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยมีแนวทางในการดำเนินงานดังนี้

1. จัดศูนย์เด็กเล็กให้มีมาตรฐาน
2. ปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องในเรื่องการจัดการศึกษาให้กับผู้บริหาร พนักงาน ผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อคุณภาพของชีวิต
3. จัดสรรสัดส่วนงบประมาณทางการศึกษาให้มากขึ้นและสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนในพื้นที่ที่มีความโดดเด่น นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ
4. จัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. จัดสรรงบประมาณสำหรับกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ ในชุมชนให้กับผู้ด้อยโอกาส
6. สนับสนุนในองค์กรเอกชน ท้องถิ่น ร่วมมือกับองค์กรบริหารส่วนตำบลเพื่อสร้างโอกาสให้กับเด็กและเยาวชนทางการศึกษา นำความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เข้ามาในพื้นที่และค้นหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยผู้ศึกษาใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณงาน ซึ่งวิธีดำเนินงานวิจัยในบทนี้จะกล่าวถึงพื้นที่ดำเนินการ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

พื้นที่ดำเนินการ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ จำนวน 142 คน ทั้งนี้ผู้ปกครองของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวน 221 คน ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

1. สูตรของ Taro Yamane เพื่อใช้ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\text{สูตร Taro Yamane } n = \frac{N}{1+N(d)^2}$$

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ศึกษา

n = จำนวนขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

d = ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างไม่เกินร้อยละ 5

2. การกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยพิจารณาจากขนาดของประชากรเป้าหมาย ใช้สูตร Taro Yamane โดยกำหนดความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อน 5 % ได้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ศึกษา 221 คน

d = ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวอย่างไม่เกินร้อยละ 5

ใช้สูตร Taro Yamane $n = \frac{N}{1+N(d)^2}$

$$n = \frac{221}{1 + 221(0.05)^2}$$

$$n = 142 \text{ คน}$$

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้เครื่องมือประเมินมาตรฐานการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และใช้แบบประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดหลักของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข The Results of an Assessment of key Performance Indicators of the Department of Health ด้านการประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน 1) ด้านส่งเสริมสุขภาพ 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3) ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย 4) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดปลอดภัย 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถาม (Questionnaires) สำหรับเก็บข้อมูลในการวิจัย จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ท่านอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของการประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านส่งเสริมสุขภาพ 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 3) ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย 4) ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดปลอดภัย 5) ด้านบุคลากร 6) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการได้รับบริการจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ตลอดจนข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร วารสาร แนวคิด ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษารายละเอียดและข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดของการวิจัย เรื่องแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6 ด้าน

2. ศึกษารูปแบบของแบบสอบถามจากงานวิจัย การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดหลักของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน และเครื่องมือประเมินมาตรฐานการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. กำหนดข้อความเพื่อสอบถามโดยให้ครอบคลุมมาตรฐาน 6 ด้าน จากงานวิจัยการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6 ด้าน และเครื่องมือประเมินมาตรฐานการบริหารการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. กำหนดข้อความเพื่อสอบถามผู้ปกครองเด็ก

5. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ข้อ 1 – 4 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหา
6. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสม
7. นำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มผู้ปกครองเด็กเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งถึงกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 142 ชุด ตามบัญชีรายชื่อ โดยแจ้งวัตถุประสงค์ในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งอธิบายขั้นตอนในการตอบแบบสอบถามและตรวจสอบเก็บข้อมูลรวบรวมส่งคืนภายในเวลาที่กำหนด ระหว่างวันที่ 15 – 30 มิถุนายน 2555
2. ติดตามผลเก็บรวบรวมแบบสอบถามไปที่กลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม กรณีแบบสอบถามไม่ได้รับคืนตามกำหนด เพื่อให้ได้แบบสอบถามตามจำนวนที่ต้องการ โดยที่ผู้ศึกษาทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา นำมาตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาคำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ตรวจสอบจำนวนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดแล้วจัดเป็นหมวดหมู่ตามกลุ่มเป้าหมายในประเภทของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 1.2 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงปริมาณและคุณภาพ
- 1.3 นำสรุปผลจากการแบบสอบถามมาสรุป

2. วิเคราะห์ข้อมูล หลังจากการจัดกระทำข้อมูลแล้ว ผู้ศึกษานำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาความ วิเคราะห์ข้อมูลเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ โดยสามารถอ้างอิงได้จาก แหล่งที่มาของเอกสาร องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ หรือเอกสารอื่น ๆ ซึ่งใช้ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบโดยหาเหตุผลมาอธิบาย การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6 ด้าน

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์” เป็นการศึกษาในระดับมาตรฐานของการดำเนินการและหาแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การ

บริหารส่วนตำบลเกาะกลาง จำนวน 142 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบคำถามปลายเปิด (open – ended) นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงปริมาณและคุณภาพ และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาความ วิเคราะห์ข้อมูลเป็นลักษณะเชิงคุณภาพ ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตั้งแต่วันที่ 15 มิถุนายน ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2555

จากการศึกษาเรื่องแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น ระดับมาตรฐานของการดำเนินการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้าน ผลการปฏิบัติงานทุกด้านไม่ได้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกด้าน ซึ่งก็ต้องการปรับปรุงเพื่อการบริหารงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ตามเกณฑ์มาตรฐาน 6 ด้าน พบว่า ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ผู้ปกครองปล่อยปละละเลยบุตรหลานของตนเองให้เป็นหน้าที่และภาระของครู ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก สื่อ และอุปกรณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับเด็กมีไม่เพียงพอกับความต้องการต่อการส่งเสริมและพัฒนาเด็กตามวัย อันเนื่องมาจากขาดแคลนงบประมาณ ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย การดูแลเรื่องอาหาร สถานที่ปรุงอาหารของศูนย์ฯ ยังไม่ได้มาตรฐาน ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย สถานที่และบริเวณที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ด้านบุคลากร ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน และขาดทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางศูนย์ดำเนินการ รวมทั้งขาดการสนับสนุนจากผู้ปกครองหรือหน่วยงานหรือองค์กร อื่น ๆ มีส่วนร่วมในการประเมินมาตรฐานน้อย

แนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 6 ด้าน พบว่า ปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จได้นั้นกลุ่มผู้รับบริการต้องมีความรู้เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน่ายู่ มีความรู้เกี่ยวกับด้านกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ผู้รับบริการต้องมีการติดตามการประเมินผลเสนอต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กต่อไป

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในครั้งนี้อภิปรายผลการศึกษาตามแนวทางที่เสนอโดยผู้ปกครองนักเรียนได้ดังนี้

ผู้รับบริการมีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานดำเนินการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง โดยรวมหลายด้านยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ จากผลตอบแบบสอบถามของผู้ปกครองซึ่งทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ มีการปฏิบัติงานเป็นไปตามลักษณะอันพึงประสงค์

ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรสิทธิ์ คำนวนศิลป์, สุภวัฒน์การ วงศ์ธนวุธ และเลิศชัย เจริญชัยบุญ (2548:80) ทำวิจัยเรื่องผลการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานของศูนย์เด็กเล็กใน 6 ด้าน ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ สามารถดำเนินการครบถ้วนทั้งมาตรฐานการดำเนินการด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ในด้านนี้มีเกณฑ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ 5 ข้อ และมีการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคือ ไม่มีการบันทึกรายงานด้านสุขภาพของเด็กถึงผู้ปกครองทุกคน ซึ่งด้านนี้ก็มีความสำคัญที่ครูดูแลเด็กต้องปรับปรุงและหาทางแก้ไข บางครั้งบันทึกรายงานด้านสุขภาพของเด็กไม่ถึงผู้ปกครอง การรายงานด้านสุขภาพของเด็กให้ผู้ปกครองได้รับทราบหลาย ๆ เรื่อง แม้กระทั่งเรื่องของน้ำหนัก ส่วนสูงของเด็ก รวมทั้งพฤติกรรมของเด็กแต่ละคนและการขอคำคิดเห็นตอบกลับจากผู้ปกครอง และผู้รับบริการให้ข้อเสนอแนะว่าผู้ปกครองต้องรู้ถึงโทษของการรับประทานอาหารที่ไม่มีคุณค่า พ่อแม่ ครู ช่วยกันย้ำเรื่องคุณค่าอาหาร ปรุงอาหารเฉพาะเด็กโดยตรง และรัฐควรส่งเสริมอาชีพและควรมีการประสานข้อมูลจากศูนย์เด็กมายังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ การส่งต่อข้อมูลสุขภาพ เช่น เด็กมีน้ำหนักน้อย

2. ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ในด้านนี้มีเกณฑ์ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ 7 ข้อ และมีการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์คือ ไม่มีแบบประเมินพัฒนาการเด็กในสมุดบันทึกสุขภาพให้ผู้ปกครองทราบ ซึ่งแบบประเมินพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองจะได้รู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ด้านการเรียนรู้และความประพฤติ ตลอดจนถึงด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ผู้ปกครองพอใจกับการบริหารงานด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ทั้งนี้เพื่อความครบถ้วนในด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กควรเพิ่มงบประมาณในการดำเนินงาน เพื่อจะได้จัดหาสื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กให้มากยิ่งขึ้น

3. ด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ในด้านนี้มีอยู่ 2 ข้อ ที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่วนใหญ่ดำเนินงานไม่เป็นไปตามมาตรฐานคือ 1) ศูนย์ไม่มีการแจ้งข่าวสารเรื่องการเลือกซื้ออาหาร การปรุงอาหารให้เด็กรับประทาน ศูนย์จะต้องมีการแจ้งข่าวสารให้ผู้ปกครองได้รับทราบเกี่ยวกับประเภทของอาหาร การเลือกซื้ออาหารที่ถูกสุขลักษณะ 2) ศูนย์ยังไม่ได้ชี้แจงให้ผู้ปกครองได้เข้าใจบทบาทของศูนย์ในการรักษาความสะอาดปลอดภัย ของสถานที่ประกอบอาหารและให้ผู้ปกครองได้มั่นใจในอาหารที่ลูกของตนได้รับประทาน แม้กระทั่งสถานที่รับประทานอาหารจะต้องใกล้กับโรงเรียนเดินทางสะดวก กรณีฝนตกก็ไม่เปียก ผู้รับบริการมีข้อเสนอแนะว่าควรให้มีสถานที่ปรุงอาหารที่ศูนย์ ศูนย์ควรมีหนังสือแจ้งข่าวสารถึงผู้ปกครองทราบ คณะผู้บริหารต้องให้ความสนใจเรื่องดำเนินการด้านการบริการอาหารสะอาดและปลอดภัยและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมทางด้านการศึกษา

4. ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย แม้ว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีทำเลที่ตั้งเหมาะสมอยู่ใกล้ชุมชนแต่อยู่ใกล้แหล่งมลพิษ (หลุมขยะ) และในเรื่องของขนาดพื้นที่ใช้สอยที่คับแคบมาก โดยเกณฑ์มาตรฐานกำหนดไว้คือ อาคารเรียนต้องมีพื้นที่ใช้สอยอย่างน้อย 2 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน อีกทั้งศูนย์มีสภาพแวดล้อมภายในภายนอกอาคารไม่เป็นสัดส่วนเท่าที่ควร ไม่มีการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เป็นสัดส่วนชัดเจน ไม่มีการแยกพื้นที่ของห้องเรียน ห้องกิจกรรม ห้องนอน ห้องปฐมพยาบาล ออกจากกัน และเครื่องเล่นสนามต้องให้มีความเหมาะสม สะดวก สะอาด ปลอดภัย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายู่ ศูนย์ควรปรับปรุงต่อเติมอาคารเรียนให้

มีพื้นที่ใช้สอยตามเกณฑ์มาตรฐานคือ พื้นที่ใช้สอยเฉลี่ย 2 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน จัดพื้นที่ใช้สอยให้เป็นสัดส่วนที่ชัดเจนตามเกณฑ์มาตรฐานกำหนด โดยให้มีทั้งห้องครัว ห้องกิจกรรม ห้องนอน ห้องปฐมพยาบาล ห้องน้ำห้องส้วมที่มีอ่างล้างมือและที่แปรงฟัน และการดูแลสภาพอุปกรณ์เครื่องเล่นสนามทั้งหมดให้อยู่ในสภาพที่ดีที่เหมาะสม สะอาด สะดวก และปลอดภัยแก่เด็ก รวมทั้งการจัดหาสถานที่จัดตั้งศูนย์ให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด จัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน 6 ด้าน มีสิ่งอำนวยความสะดวกแก่เด็ก จัดหาสื่ออุปกรณ์สนามให้ได้มาตรฐาน จัดจำนวนนักเรียนต่อครูผู้สอนให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน การปรับปรุงพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีที่ตั้งอย่างเป็นเอกเทศมีรั้วรอบขอบชิด

5. ด้านบุคลากร ด้านนี้ก็มีความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ดำเนินงานด้านบุคลากร ความรู้ ความสามารถของบุคลากรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน้อยอยู่ แต่ก็ยังมีข้อเสนอแนะจากผู้ปกครองในเรื่องของการประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครอง ความกระตือรือร้นในการทำงานของครูผู้ดูแลเด็ก

6. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้รับบริการส่วนใหญ่เห็นว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานทุกภาคส่วนไม่ให้ความสำคัญ

จากผลแบบสอบถามของผู้ปกครองทั้ง 6 ด้านนั้น ในภาพรวมนั้น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง ยังไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จำเป็นอย่างยิ่งที่คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องหาแนวทางในการพัฒนาให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้ทราบประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปรับปรุง การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะกลาง อำเภอเกาะลันตา จังหวัดกระบี่ ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งแม้จะไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกด้าน แต่ก็ต้องมีการพัฒนาการบริการมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้สร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง โดยสามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานที่สูงมากขึ้นไปอีกโดยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตระหนักและให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพของเด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการจัดสรรงบประมาณในการอบรมครูประจำศูนย์เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านโภชนาการ

1.2 จัดให้มีการประสานระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และหน่วยงานสาธารณสุขในการให้ความรู้กับผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับโภชนาการและการส่งเสริมสุขภาพเด็กเล็ก

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรงบประมาณให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างพอเพียงกับความต้องการในการสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก จัดให้มีสื่อและอุปกรณ์ ส่งเสริมการเรียนรู้เพียงพอกับความต้องการ

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบล จัดหาที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้การดำเนินการสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัยเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

1.5 องค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด จากการมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ปกครอง และมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ สายธนู อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระและคณะกรรมการสอบทุกท่านที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ เพื่อให้การศึกษาอิสระฉบับนี้สมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ทุกท่านที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่งแก่ศิษย์

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2548. กระทรวงมหาดไทย. แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2549 – 2551).

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2549. การพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2546. เครื่องมือประเมินมาตรฐานการบริหารงานด้านการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2545. มาตรฐานการพัฒนาเด็กและเยาวชน. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมอนามัย. 2547. คู่มือการประเมินเพื่อรองรับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนอกระบบ. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.

ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดฉะเชิงเทรา. 2533. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประศาสนศาสตร์.

การมีส่วนร่วมของกรรมการพัฒนาเด็กและผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของหมู่บ้านปราจีนบุรี. 2535. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชนบท. 2533. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2537. การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย (หน่วยที่ 12 – 15).

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.